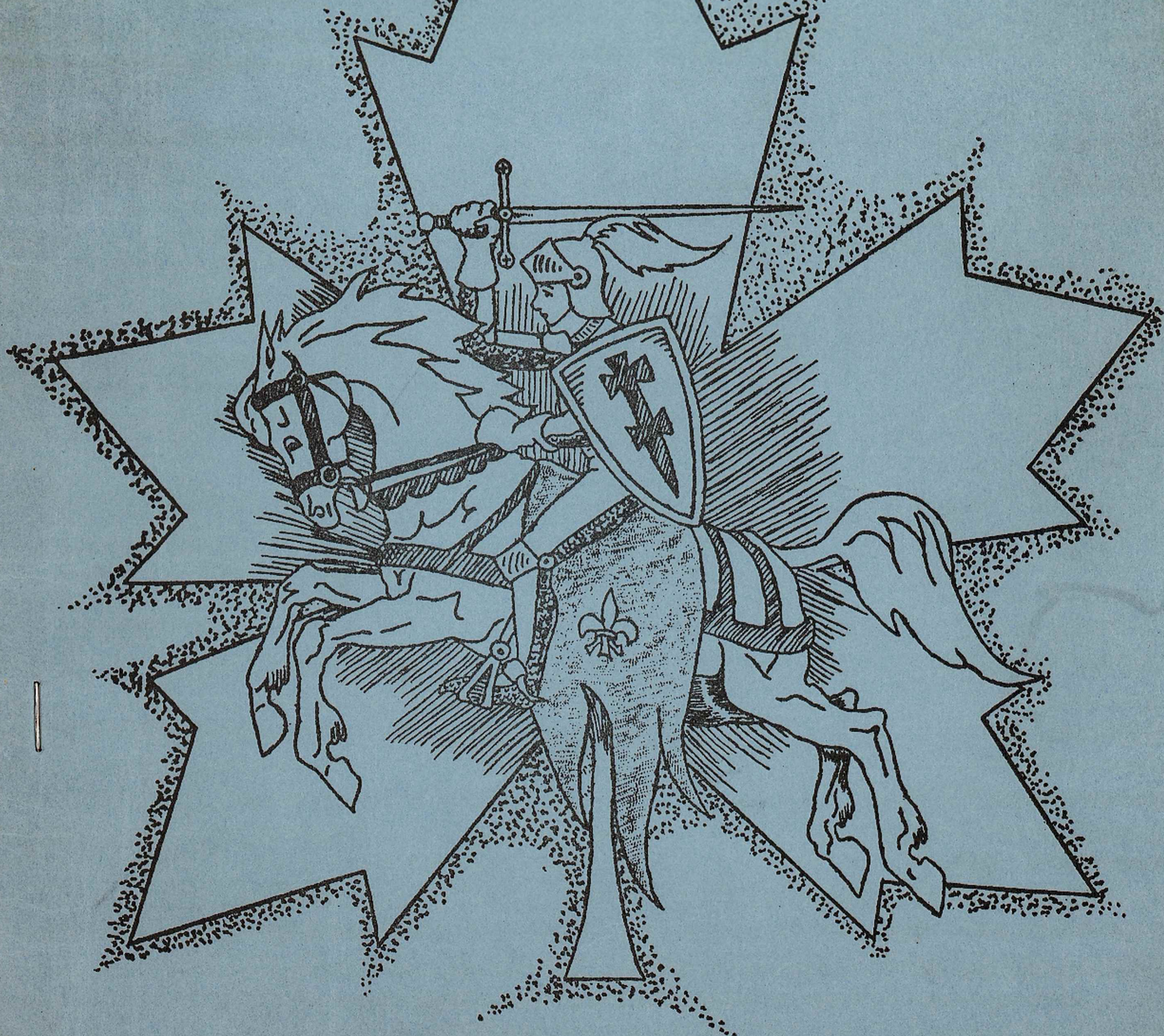

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo Žurnalas

Nr. 23, Montreal, Sausio - January, mėn., 1943 metų

Už išlaisvinimą Lietuvos!

For Liberation of Lithuania!

Už ištikimybę Kanadai!

For Loyalty to Canada!

Už Santarvės Pergelę!

For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje.....\$1.00

Canada.....\$1.00

Užsieny..... 1.50

Other countries..... 1.50

Redakcijos Antrašas

6634 Third Avenue,
Rosemount, Quebec.
Canada.

Redaktorius..... Jonas Yla.

Ž O D I S M Ū S Ų P R I E T Ė L I A M S

P. LIAUKEVIČIUS. Tai nuoširdus lietuvis. Tai žmogus, kuris vertētu laikyti už pavyzdį. Jam dirbti dėl lietuvių geresnio vardo, jam gyventi su lietuviais nesutrukdo nei sunkūs ūkio darbai, nei kitoki reikalai.

P.P. JARAS. Vienas iš geriausių mūsų prietelių Amerikoje, kuris dėl lietuviško kilnaus darbo, dėl savo tėvynės gerovės ne tik pats kiek galėdamas dirba, bet sudidžiausiu noru ir mums teikiasi padėti. K.L.T. širdingai dėkoja už didelę Kalėdinę dovaną - "J.O. Širvydas" veikalą.

PADANGĖS ARAS. Mes negalime atsidžiaugti turėdami Jus už bendradarbį. Jūsų raštai - auksas. Mes juos sunaudosime mūsų laidose.

BUDRIKAS. Garbės vertas žmogus - didis mūsų prietėlius. Tariame širdinga ačiu už nepaliojamą bendradarbiavimą.

DR. P. VILEIŠIS. Garsios Vileišių šeimos ainis. Pažystamas man dar iš Ukmergės gimnazijos laikų. Net penkias prenumeratas suradęs dėl mūsų žurnalo Clevelande. Lai bus leista pasakyti: - mes laikome už garbę turėti Jus mūsų bendradarbiu.

JUOZAS JUOKUBAVIČIUS, rašo mums: "Esu 18 metų, gimęs Amerikoje. Jau turiu aštuonias prenumeratas dėl jūsų žurnalo. Dar gausiu daugiau". Tai jaunuolio žodžiai iš Peterson Amerikos. Ar kas gali suteikti daugiau noro ir energijos dirbti dėl vargstančios tėvynės labo, kaip šie, kilnaus jaunuolio, žodžiai? Tautietai! mes Tavo vardą laikysime už pavyzdį ir tavo gražų darbą skelbsime tarpe Kanados jaunimo.

KUN. JURAS. Mes turėjome didžiausią garbę apturėti taip brangią, ir vertingą dovaną - "Didysis Ramybės Šaltinis".

M. AUKŠTAITĖ. Mes labai džiaugiamės, kad Jūs Gerbiamoji ponai, vėl prisiuntėte tiek daug gražios medžiagos mūsų žurnalui. Tilps sekančiame numeryje.

SAVANORIUI. Atleiskite, bet Jūs raštas netilps mūsų žurnale. Mums nerūpi kas socialystas, kas tautininkas ar katalikas, mums rūpi tik kas lietuvis ir kas trokšta, kad Lietuva būtų laisva ir nepriklausoma. Tai ir viskas.

MONTREALIEČIUI. Mes labai džiaugiamės, kad Tamsta pradėjot rašinėti. Matomai labai turite gražių minčių. Bet leiskite mums patarti, kad pradėdanciam į laikraščius rašinėti, tai geriausia priitinka trumpi dalykėliai. Apysakos ar romanai parasyti, tai reikia žinoti kiek nors gramatikos ir sintaksės taisyklių, o kitaip tai nieko neišsina.

Redakcija.

PADEKIME FAVERGTAI TĖVYNEI

* * * * *

Prastas dalykas, kai tarptautiniai santykiai tvarkomi karais ir žūdynėmis. Tai visai nenormalu, kad per milijonais paskerstu lavonų perzengę plieno tankai, skelbtų kam išlaisvinimą.

Bet ne mūsų galioje tuos nenormalumus pašalinti. Dėl to smūgio neprivalome nusiminti, bet turime skaidriau praregėti ir susiprasti. Dabartiniai laikai yra visai kitoki, nes mes jau nebemiegame, bet dirbame.

Tačiau, pasitikėdami savo jėgomis, mes privalome visur ir visuomet atsiminti, kad esame maza tauta, kad mes turim tautiskai daugiau susiprasti, negu didžiųjų tautų nariai, turime stipriau laikytis vienybės. Nepriklausoma Lietuva mūsų visai tautai yra vienintelė ir didžiausia brangenybė. Tik turedami savo nepriklausoma valstybę, mes galime tikėtis, kad mūsų broliai, tėvai ar kitoki artimieji, galės laisvai auklėtis, kaip ekonomiskai, taip kultūriskai. Mes išeiviai žinosime, kad nesame bastūnais, kurie neturi namų, ar kuriems būtų nevalia sugrįsti į namus.

Su didele paguoda ir pasitenkinimu mes norime pažymėti tą faktą, kad broliai kanadiečiai ir kiti mūsų tautiečiai gyvena už buvusios nepriklausomos Lietuvos sienų, taip karstai ir vieningai susirūpino Lietuvos likimu. Mes jaučiame, kad kartu su Lietuvos broliais ir užsienių lietuvių širdys suvirpėjo vienu skausmu ir vienu pasiryžimu - nepasiduoti.

Už buvusios Lietuvos sienų gyvena beveik pusė mūsų tautos. Tai didelė jėga ir paspartis Lietuvos bylai, kuri kaip žinome yra palikta ant svarstyklių. Mes bent šiuo laiku turime desinteriškai susirūpinti ir sumabilizuoti savo visas jėgas. Mes turime irodyti kiekvienam nieksui, kuris drįstu pakelti savo balsą prieš tai, kad Lietuva priklauso tik lietuviams.

Nuo amžių Lietuvos geografinė padėtis nebuvo saugi. Iš rytų su barsdomis, o iš vakarų su kalavijais ir kryžiais apsidekoravę Lietuvos kaimynai ją smaugė ir tebesmaugia.

Bet lietuvis - nepasidavė ir nepasiduos!

Prisiminkime 1863 metų didįjį lietuvių sukilimą. Prieš 15,000 lietuvių sukilėlių, kurie buvo apsiginklavę peiliais ir dalgiais ir tai saujeliai numalšinti rūsų valdžią buvo priversta pastatyti 90,000 geriausios karuomenės. Lietuvos valstiečiai savo drąsa, gabumais ir tėvynės meile sulaukė galinga rūsų imperijos eostą.

Nors sukilimas buvo pralaimėtas. Nors bestijališkas kraugerys Muravjovas iškore ir sušaudė ne tik sukilimo vadus, kaip Sarakauską, kun. Mackevičių, Kostą Kalinauską, Emiliją Plioteraitę, bet ir tūkstančius valstiečių.

Tūkstančiai buvo iškartu, tūkstančiai sušaudytu ir tūkstančiai supuvo saltuose Sibiro kalėjimuose, bet kiekvienas lietuvis žino ir žinos, kad jie žuvo dėl to, kad Lietuva būtų laisva, kad lietuvis nori būti laisvas savo tėvyneje.

Kitas gražiausias vaizdas, tai nepriklausomybės kovų laikai. Ten prieš dvidešimt šešius metus sužvangėjo lietuviškas plienas. Ten mūsų jaunutės kariuomenės kovos krikstas. Ten tuose Lietuvos laukuose jaunutė mūsų kariuomenė ant Tėvynės aukuro sudėjo savo kruviną auką. Ten lietuvių tautai teko įrodyti, kad ji ne tik nori būti laisva, bet ir moka savo laisvę ginti.

Paobelės dvaro laukai. Ten Povilas ir jo pusbrolis Floras Lukšiai, gulėjo grandinėje ir gynė nuo priešų Kedainius. Ten Povilo Lukšio motina gavo žemės sklypą: tą žemės sklypelį Povilas Lukšys savo motinai išpirko savo krauju. Jis pirmasis žuvo už Lietuvos nepriklausomybę. Simboliškai tai reiškia, bet tai tikrovė. Tikrovė, kaip lygiai kiti Lietuvos sūnūs kariai ir savanoriai savo krauju išpirko Lietuvos žemei Motinai Tėvynei.

Ir nuo seniausių laikų iki šios dienos lietuviai su nepalaužiamu pasiryžimu gynė ir mirė tik tam, kad jų tėvyne būtų laisva. Milijonai lietuvių yra padėję savo gyvastis už laisvės idėją.

Tai tas yra per daug. Tas būtų perskaudus smūgis mūsų Tėvynei, jei dabar pasiduotume nelemtam likimui, jei nusilenktume mūsų barbariškų kaimynų varomai propagandai, dėl jų "strateginių sienų".

Mielas lietuvi! Nebūk aklas ar kurčias savo pavergtiems broliams. Isgirsk jų vaitojimus nacių stovyklose ir Sibiro kalėjimuose. Ištiesk ranką savo pavergtai tėvynei Lietuvai. Prisimink, kad tavo brolis nori būti laisvas ir šeimininkas patį ant savęs. Žinok, kad nei rusas, nei vokiečiai tavo prigimtą kraštą niekuomet nesuteiks laisvės, o tik priespaudą, verguotę ir tamsų gyvenimą.

KLAIDOS PATAISYMAS

Pereito lapkričio-gruodžio "N.L." žurnalo numery idėtame "Padėkos žody" padaryta korektūros klaida, vietoje Karaliūnas, buvo parasyta Kavaliūnas.

Už padaryta klaida, labai atsiprašome.

Redakcija.

LIETUVAITEI NEMOKANČIAI LIETUVIŠKAI

A. Jakštas.

Kaip rožė pražyodus graži,
Maloni kaip vasaros rytas,
Savęsp vyrų aki verži,
Stebuklas lyg koks nematytas.

Žer auksu švelnučiai plaukai
Ant tavo jaunosios galvelės;
Melsvutės, kaip lino žiedai,
Žib dangumi žydrios akeles.

Pažiūri į žmogų, - jausmu
Nežemišku širdį susildai,
Uzgiedi, - net sielai ramu,
Užkalbini, - džiaugsmu pripildai.

Ir kaip karalaitė tikra
Tarnų negali suskaičiuoti,
Kaip angelas miela, gera,
Stengiesi vien gera daryti.

Visiems tu brangi dideliai,
Bet man dar brangesnė tapai tu,
Nes tėviskej mano gimei,
Čia pirmus sapnus sapnavai tu.

Oru kvėpavai Lietuvos,
Lietuvišką valgei duonelę,
Ir prie motinėles savos
Čia augai, kaip sesių rūtelė.

Ir brėlių nesyki klausta,
Sakai: "Aš lietuve - zemaite."
"Tekyla lietuvių tauta,
"Ją niekin tik žmonės pakvaite".

O, miela tu mano mergyt,
Kaip geisčiau tavę aš mylėt,
Visad tavo balso klausyt,
Vien su tavimi besnekėt.

Bet tuščios svajonės, žinau,
Numanymai tavo kitoki:
Tu svetimą myli labiau,
Kalbos gi lietuvių nemoki...

* * * * *

KAIP SUSIJUNGĖ DIDZIOJI IR MAŽOJI LIETUVA

J. Žukauskas

Š.m. sausio 15 dieną sukanka 21 metai, kaip Klaipėdos kraštas tapo Lietuvos teritorija. Dvidesims vieni metai sukako nuo anos istorinės datos, kai galingų valstybių valdomą Mažąją Lietuvą lietuviai sukilėliai priglaudė prie Motinos - Lietuvos. Prieš 21 metus išlietas lietuvių kraujas gražino Lietuvai kone šesis simtus metų vergavusius Mazosios Lietuvos zemačius ir išvedė Lietuvą per Klaipėdos uostą į platųjį pasaulį.

Klaipėdos krašto sukilimas - vienas gražiausių Lietuvos istorijos puslapių. Šis neužmirštino atminimo žygis buvo laimėtas per nepaprastą lietuvių pasiryžimą, ištvermę ir šventą pasiaukojimą tautos reikalams.

Reikia tik stebėtis lietuvių dvasios gajumu. Juk Mažoji Lietuva laisvės nustojo kone prieš šesis simtus metų, kai ją paglemzė vokiečių ordinas. Bet lietuviškumo dvasia Mažonoje Lietuvoje nuo seniausių laikų bujojo. Lietuvą valdant rusams, čia formavosi didysai tautos žadinimo darbas. Būdinga tai, kad ligi 1879 metų Klaipėdos kraštas ir visas plotas už Nemuno su Gumbine, Įsrūčiu ir Ragaine buvo vadinamas Lietuva. Čia 1832 m. pasirodė pirmas lietuviškas laikraštis "Aušra". Čia taip pat gimė "Varpas", "Tėvynės Sargas". "Varpo" redaktoriumi net buvo didis Mazosios Lietuvos veikėjas Martynas Jankus. O jei prisiminsime dar senesnius Mazosios Lietuvos lietuviškumo žadintojus, kaip ančiai: Mažvydą, Bretkūną, Duonelaitį ir kitus, tai pamatysime, kad Mazosios Lietuvos tautiškumas niekuomet nebuvo užgesęs.

1917 m. Petrapilio seime Martynas Jankus pareiškė, kaip to krašto atstovas, kad visa Mažoji Lietuva nori prisijungti prie Didžiosios Lietuvos, kad galėtų kartu su ja gyventi vieną nepriklausomą gyvenimą. Tokia nuomone vyravo Klaipėdos krašte ir visi to krašto lietuviai troško tokios buties. 1918 m. Prūsų lietuvių tautos taryba Tilzeje paskelbė, kad visa Mažoji Lietuva, atsieit, Klaipėdos kraštas jungiasi su nepriklausoma Lietuva. Taip buvo padaryta, pasiremiant garsiais Vilsono dėsniais, kurie sake, kad karui pasibaigus buvusios pavergtos tautos pačios sprendžia savo likimą.

Ši Mažosios Lietuvos apsisprendimą Lietuvos valstybės delegacija pranešė Paryžiaus taikos konferencijoje. Reikalas atrodė aiškus ir galėjo būti baigtas, ypač kai pats prancūzų ministeris pirmininkas Clemenceau išakmiai pripažino, kad Klaipėdos kraštas visada buvo lietuviškas ir daugumas jo gyventojų tiek kilme, tiek kalba buvo lietuviai. Tačiau, Lietuvos priešai veikė Lietuvos nenaudai ir Versalės sutartimi Klaipėdos kraštas buvo pavestas prancūzų globai. Iš pradžių Klaipėdos kraštą valdyti buvo įgaliotas prancūzų generolas Odry, o vėliau jį pakeitė nepalankus lietuviams Petisne. Šis susibičiuliavo su vokiečiais ar bent aiškiai leido veikti vokiečių akcijai. Daug visokių eibių darė ir atsikraustęs Klaipėdos miestan lenkų konsulas. Pagal Paryžiaus taikos konferencijos nutarimą, Klaipėdos kraštas turėjo būti priskirtas Lietuvai, tačiau tai ir nemanyta vykdyti. Santarvininkų atsiųstas valdovas, pataikaudamas vokiečiams, o taip pat leisdamasis įveikiamas į lenkų pinkles, vedė kraštą Lietuvos atzvilgiu tikron prazūtin.

Tokiam padėjimui esant, Mažosios Lietuvos lietuviai ėmėsi darbo gelbėti kraštą. Didelis lietuvininkas Brakas iškelia mintį organizuoti Klaipėdos krašte šaulius. Šaulių S-gos įsteigėjas Vladas Putvinskis ir ano meto šaulių vadai nuosirdžiai pritare ir apsidžiaugė šia Mažosios Lietuvos idėja. Ir štai klaipėdiškiai Brakas, Stikliočius ir Brūvelaitis energingai imasi organizuoti krašte šaulius. Jų vadu tampa Brūvelaitis. Jie organizuojasi slapta ir valdą kraštą prancūzai kad ir mėgino dešifruoti kas darosi, tačiau nieko savo kratomis nelaimėjo.

Mažoje Lietuvoje nuo 1921 m. prasideda didelis, rūpestingai ruošiamas darbas. 1922 m. visame krašte kuriasi Mažosios Lietuvos gelbėjimo komitetai. Vyriausiam M. Lietuvos gelbėjimo komitete dirbo patys žymiausi ir ryztingiausi Klaipėdos krašto lietuviai, kaip antai: Martynas Jankus, Strokys, Lėbartas, Šaulinskis, Brūvelaitis Vanagaitis.

1923 m. sausio 9 d. Vyriausias Komitetas Šilutėje paskelbė paimas krašto valdžią į savo rankas ir vieton vokietininko Steputaičio direktorijos pastatą lietuvišką direktoriją. Sukilėliams vadovavo Budrys. Tą pačią dieną sukilėliai paėmė Pagegius. Sausio 11 d. sukilėliai atsirado prie Klaipėdos miesto. Nepasisekus geruoju susikalbėti su Petisne ir šiam atsakius kulkosvaidžiais, sukilėliai ryžosi klausimą spresti ginklu. Sausio 15 d. naktį sukilėliai puolė Klaipėdos miestą. Puolant buvo kuopos vadas. Tačiau tai nesugniuždino sukilėlių lietuvių dyasios. Grupės vadas Bajoras puolė su savo vyrais ir išvijo priešą iš Smelties. Pagaliau, pulta prefektūra, kur gynėsi su savo kariais Petisne. Per zuvusiųjų saviškių lavonus sukilėliai smarkia ugnimi privertė Petisnę pasiduoti.

Sukilėliams Klaipėdą paėmus, vadinasi, įvykdžius Mažosios Lietuvos prisijungimą prie Didžiosios Lietuvos, prasidėjo įvairios diplomatines derybas, kol pagaliau Klaipėdos kraštą santarvininkai pripažino Lietuvos teritorijos dalimi, paliekant šiam kraštui autonomiją.

Taip įvyko ilgų amžių lietuvių svajonė – atgauti Mažosios Lietuvos laisvę. Garbingųjų sukilimo sumanytojų dėka, Lietuva laimėjo tą brangų ir būtiną jos gyvybiniam interesams krastą. Sukilimo idėja puikiai buvo suprata visu lietuvių. Prie sukilimo prisidėjo ne tik Mažosios Lietuvos lietuviai, bet ir Didžiosios Lietuvos sunus. Slaptai susiorganizavę jie peržengė Mažosios Lietuvos sieną ir aktingai dalyvavo siame istoriniame sukilime. Dalyvavo net keliolika Amerikos lietuvių, kurių tarpe šių žymesniųjų pavardės: a.a. kpt. Darius, a.a. Martus, A. Ivaskėvicius, broliai Jurgėlos, Rinkus ir k.

Šio sukilimo istorija paliko lietuvių tautai gražiausių lietuviško ryžtumo, pasiaukojimo pavyzdžių. Žuvusiųjų vardai lieka įrašyti mūsų tautos istorijon sviesiausiomis raidėmis. Sukilime dalyvavo įvairiausio amžiaus tautos sūnų. Štai Kristupas Spūdaitis iš Šilutės išėjo į sukilėlių eiles, turėdamas 72 metus amžių. Į šią garbingą kovą jis išėjo su savo paties pasigamintuoju sautuvu. Sukilime jis dalyvavo aktingai ir paliko savo draugams gražiausių išpūdingiausių bendrojo darbo atsiminimų. Sukilėliai niekuomet nepamirs ir to vaizdo, kai mažo ūgio jų vadas Bajoras pakiso galingajam Petisne panosen revolvėrį, kai sis pareikalavo iš sukilėlių vado dokumentų.

Tenka priminti ir mūsų priešų – lenkų negarbingą įsikišimą. Apie sukilimą patyrę lenkai pasiuntė Klaipėdos uostan savo karo laivą "Komentant Pilsudski". Taciau, sis laivas Klaipėdą jau rado lietuvių paimtą. Matydamas nieko čia nelaimėsias, gėdingai turėjo sprukti atgal.

B A U D Ž I A V A L I E T U V O J E

1795 – 1863 m.

Laisvės dvasia galingoj krutinėj per amžius kvėpavus,
Lietuva nenustojo jaustis kitaip niekačios,
Nežiūrint visų kruvinų kovų su savo užpuolikais,
Didžio skurdo, vargo, priespaudų, okupacijų net ir šiandien.

Iš tokių juodžiausių jos gyvenimo valandų,
Čia noriu prisiminti tikros vergijos sunkius laikus,
Būtent kruvinais retežiais nukaltąją baudžiavą,
Kuriam rusų valdžia ir ponai dvarų užkrovė lietuviams.

Ši sunki baudžiava prasidėjo nuo to laiko,
Kada buvusi galinga, plati Lietuva 1795 m. tapo
Padalinta tarp rusų, lenkų ir teutonų-vokiečių.
Ir nuo tada prasidėjo laikai jos vergijos priespaudų.

Lietuvoje įsteigta tapo daug palivarkų, dvarų,
Kurių žemės plotai, girios, laukai užimdavo
Net po kelius šimtus tūkstančių hektarų,
Ir jų savininkais buvo - rusai, lenkai, vokiečiai.

Vargšas gi valstietis, savo krašto nėra šeimininkas,
Paliko be žemės, sodybos ir net pastogės žmoniskos,
Skaudžiai buvo prirakintas prie katargos - dvaro,
Paroje dirbo po 18 valandų, kaip tikras gyvulys.

Už savo sunkų darbą, už prakaito jures,
Jis gaudavo tiek, kiek ponų buvo valia:
Tos duonos juodos, skarmalus, vietoj tinkamo rūbo,
Ir dar, užuot pagyrus, daug rykščių, agrastinių, diržų.

Gyvenimo trobos nedaug kuo skyrės, nuo galvidžių tikrų,
Nes toj pačioj tamsioj, drėgnoj ir purvinoj "gryčioj",
Sutildavo visa "seima": teveliai, vaikučiai, sunelis,
Kaciukas, vištelė, karvutė, avelė, parsiukas.....

Pačios gi gryčios buvo žemutės ir be kaminų,
Vietuoje jų - didoka skylė, aukštinis lubose,
Langučiai 2-3 be stiklų, lentomis užsklaudžiami,
Balanyčia vietoj lempos, štai ir "SAMANOTA BAKUŽE" tikra.

Gyvenimas dvaro rūmuose - buvo skirtingas visai:
Ivairūs patogumai, dainos, muzika, beveik kasdien baliai,
Kartavimas, girtuoklystės ir slykscios paleistuvystės -
Tai ponų - didžiūnų gyvenimo kasdieninė pragroma.

Ponai su valstiečiais elgėsi žemiau žmoniškumo:
Galejo juos ziauriai musti, parduoti, iskeisti,
Apmainty ant medžioklės veislingu šunų.....
Ta aiškiai liūdi ja dokumentai jų archyvų senų.

Neužsimokėjai dvarponiui tinkamos rinkliavos:
Uogomis, grybais, riesutais, vilnomis, linais,
Gaidžiais, suriais, pirštinėmis ir kitokia medžiaga; -
Tuoje raštininkas kerta dirzais ir bizunais iki nualpimo.

Ponai surasdavo dar net specialių bausmių,
Kuomet baudžiauninkas savo krutinėmis dažnai
Turėdavo penėti dvaro ponų mažus kudikius,
Arba net dvaro medžioklės šunyčius, paršiukus.

Be ponų leidimo negalima buvo net apsivesti, ištekti,
Panasiai, kaip gyvulius piauti, pirkti, parduoti;
Per ilgus metus jie turėjo net - jūs primeo noctis - teisę,
Tai yra - isniekindi jaunavedę tuojau po vestuvių.....

Bakužei sudegus, arba valstiečiui sunkiai susirgus,
 Pasenus - dyvare jokios pagalbos, pasigailėjimo nerasi,
 Ismetė baudžiauninka, kaip koki sunelį,
 Ir eik ubagais per pasaulį, arba mirk sau iš šalčio, bado.

Europos valdovu paragintas, tikriausia sugėdintas,
 Gal Dievo malones, o gal užtektinai žmonių kančių prisigėres
 Rūsų caras Aleksandras II, 1861 metų manifestu,
 Panaikino baudžiavą Lietuvoj, kuri įgyvendinta tik po metų 2.

Baudžiavai pranykus, dauguma valstiečių vargingu
 Gavo sau žemes iš ponų berybiu palivarkų, dvarų,
 Bet ir už išigyta kartais skurdzios žemes sklypelį,
 Jie dar turėjo mokėti per 49½ m. mokesčius rūsų carams.

Nors tikroji baudžiava senai jau yra pranykus,
 Bet jos skaudūs pėdsakai pasiliko dar ir šiandien:
 Daugeli vietų yra dar andenarijų ir kumiečių,
 Ir tu gyvulišku gryčių, kaip istorijos paminklų.

Iš tu tat nežmonišku senovės laikų, baudžiavos
 Net ir po šiandienai užliko du žodžiu garsiu:
 Tai isdidumo pilnas - ponas ir paniekos - chlopas muzikas,
 Kurių pirmuoju dar prisisisunkę yra "ponai" tarpe lietuvių.

Taigi, šiomet minėdami 80 metų nuo panaikinimo
 Tos baissios, nežmoniskos mūsų proteviams baudžiavos,
 Ir gyvendami Kanadoj laisve pilna, maldaukim dangaus,
 Apsaugoti Lietuvą nuo vel panasios tyronijos ziaurios.

Dievuliau, Tu mano brangus! Kyomi gi taip
 Sunkiai nusidejo Tau garbinga sv. Žemaitija,
 Ir bendrai visa Lietuva, kad net iki po šiai dienai
 Ją smaigia, terioja ir zūdo naciai - vokiška kiaulė,
 Lenkai - tikrieji psekremai ir rūsai - laukinė meska?!....

Padangės Aras.

* * *

Skaitykite ir platinkite "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

* * *

Remkite lietuvius Biznierių.

* * *

I V Y K I U Ž Y G I U O T Ė.

"Tu esi nykostas amerikietis", rašo man tulas korespondentas.

Jis pravardžiuoja mane dėl mano individualizmo, mano priešinimosi visoms kolektyvizmo formoms ir tiems negyviems beprasmiems "socialaus saugumo" planams, skelbiamus Naujos Dalybos mediku, kurie, mano manymu, yra vien tik permatomos kaukės valstybės socializmo formai, kurios užpakaly gludi komunizmas ir fasizmas (abu vienas mano "nykstančiai amerikietiskai" sielai).

Jei pasitikėt mus sena "arklio-ir-brikelės" Amerika Jefferson, Paine, Emersona ir Adam Smith moksluose būtų "amerikiečio nykimas", tuomet aš prisiseigčiau tų laikų garbės ženklą dideliu pasididžiavimu.

Bet ar mes individualus amerikoniai, priešindamiesi svetimsalių, parazitiskai mastančių amerikiečių palinkimams (kuriuos užveisė rusų demagogai užpakaly Naujos Dalybos) iš tikrųjų "nykstame"? Aš nematau, sprendamas iš žmonių nuotaikos veliausiųose rinkimuose. Tikrai, mes lietuviai amerikiečiai "nenykstame". Mes visuomet stovime ugnies linijoje - visuomet stovėjome nuo pat 1789 m.

Mano korespondentas su panieka vadina "nykstanti amerikietį" tik dėl to, kad mes tebedžiaugiamės mūsų laisvėmis.

Šis "nykštąs amerikonas" kongrese, kai kurioj spaudos sekcijoj ir radijuje visuomet būda ir saugo.

Jis nelabai tikės vaidinti palaižuno vaidmenį, ir jis retai teisrenkamas į bet koki uredą. Jis yra kroniskas priešininkas visam tam, kas politiskai svetima. Jis pranyksta tik kad išnaujo pasirodyti kada jis jaučia, jog valdininkai, tautiniai, valstybiniai ir municipaliniai, iš lėto megina riboti mūsų laisves.

"Nykštąs amerikonas" dahojo ir kovojo prieš Naujos Dalybos kolektyvistus ir USA naikintojus per desimt metų. Jis dabar smarkiau kovoja, negu pirmiau. Komufasistai ir "gerovės valstybės" samoklininkai šioj saly bijo jo, nes kol mūsų kalba ir spauda bus laisva, jie žino jog sutiks ji visur ir turės kovoti... gumos ceverykais bezygiuodami link Maskvos.

Aš esu nykostas amerikietis - tačiau ne toks nykostas, ar nugalinamas, kaip mano korespondentas tiki. Tarytum "nykostas" Amerikos indenas, aš sugrįšiu ir viesai pasirodysiu scenoje.

* * *

Štai, "žmogus" (ar jis yra žmogus?), su kuriuo mes bendraujame karo reikalais. Maskvos Economic Review as randu šitokią posakį: "Stalinas yra simtmečiu išmintis".

Soulllyman Staksky, žinomas poetas, Pravdoj sako apie Staliną: "Žvaigždės klauso tavo valios".

Populiare Dagestanų daina riktelia: "Staline, tu esi aukštesnis, negu aukščiausios dangiskos dausos".

Ir vėl Pravda: "O didis Staline, tu, kurs atjaunini simtmečius". Pasiklausyk A. Prokofievo Literary Journal: "Stalinas - tas vardas viska apima: partiją, šalį, gyvenimą, meilę, nemirtingumą - viską".

Kiti saliotuoja jam kaip "filosofų karaliui", kaip muzikos, kinematografijos, agrikultūros, matematikos, kalbos ir fizikos "sventam patronui".

Tas meta baisia šviesą ant protinių komunisto veiksmų. Tas veda jį garbinti ir aptekti antgamtinomis jėgomis ta seną banko plesiką, arkliavagi ir saltakrauji būdelį, kurs gal juokiasi burna užsidengęs, beskaitydamas šiuos zodzius parasytus žioplių riebalais.

* * *

Aš proponuoju šias keturias laisves tiktai Jungtinėms Valstybėms:

Laisvę nuo komunizmo, ar bet kokios rusies kolektyvizmo.

Laisvę nuo biurokratų valdymo vietoj valdymo istatymais ir egzekutyvais, kurie yra atsakingi kongresui ir žmonėms.

Laisvę nuo visokios veislės "internacionalistų".

Laisvę nuo rasės grasmės ir religinių riaušių.

Taigi, šios keturios laisvės, mano manymu, yra užtektinai irankiai bet kokiai administracijai saugoti šalį... ir niekam nereiketu skristi į užsienį ir ieskoti bedos, kad eksportuoti "laisves".

* * *

Aš studijuojų dų paveikslų - prezidento Rooseveltto ir ministro pirmininko Churchillo. Cia, manau sau, yra modernus idealisto ir realisto išsikunijimai.

Prez. Roosevelt tiki į "keturias laisves" visai žemei. Winston Churchill tiki į laisvę britų imperijai - pirma ir paskiausiai. Prez. Rooseveltto karo siekimai yra "ikurti geresnį pasaulį". Churchillio karo siekimai yra sutriuskonti Hitlerio jėga.

Paveiksle prisais mane prez. Roosevelt žiūri aukštyn - gal į žvaigzdes, kai Churchill žiūri žemyn - galbut į protinį Europos žemėlapi.

Taigi, katra iš šių dviejų vyrų aš labiau mėgiu? Tikrai, abiejų pažiūrai. Ir drauge jie sudaro kiekvieną žmoginę esybę - veikeja ir sapnuotoja, nes visi mes esame Rooseveltai ir Churchilliai daugeli kartų per dieną.

* * *

Twentieth Century-Fox nupirko Willkie'o a la carte ir a la mode knyga "One World". Toj knygoj p. Willkie pasakoja apie keletą dienų praleistų Maskvoje, kur sovietų saldliczuviai ir svelnūsiai Stalinas pylė sirapą į Wall Streeto basakojų vaiko gerkles.

Aš manau, kad mes susilauksim daugiau "Mission to Moscow" vergų "One World" knygoj. Deja, ji tinka kaip pirmos klasės skelbimas Willkie'ui, kuris kandidatuoja prezidento nominacijai bet kokia sena partija, neišskyrus nei Browderio.

Kodėl ne kandidatuoti Willkie-Davies balotu platformoj? Mes žaidžiame, kai kiti dirba.

(Tęsa sekančiam Nr.)

BUDRIKAS

* * *

JONAS MONTVILLAS

Amerikos lietuvių spaudoje, jau buvo plačiai aprašyta apie Joną Montvillą, kuris bolševiku buvo išvestas į Sibirą, bet iš ten pabėgo, stojo Anglų kariuomenen ir dabar randasi aviacijos mokykloje Kanadoje.

Šis daug vargo ir nelaimių prityręs lietuvis prisiuntė panelei Arlauskaitei laiškelį, kur tarp kitko rašo:

"Aš pėmenu viena eileraštį be autoriaus parašo, kuri nugirdau ir išmokau Rusijoje":

Neverki mama, neraudoki
Jau ašaru perdaug - gana...
Tikiu, ateis laikia kitoki,
Iš naujo kelsis Lietuva!

Neverk, kad mes dabar išeinam
Neverk, palikusi namuos,
Greit tėviskej skambės vėl dainos,
Laisvai trispalvė plėvesuos!

Neverk, tada tyli be žado,
 Jei as negrišiu pas Tave,
 Tikėk, sūnus sau laimę rado,
 Laisvosios tėviskės kape.

Neverk, kad Tau nebus artojo,
 Už mus visus darbai kalbės,
 Ir nakti perlais aprasoję
 Mediniai kryžiai pakeles....

- - - - -

MŪSŲ JAUNŲJŲ POETŲ GRAŽŪS POSMAI

Mūsų malonus bendradarbiai yra prisiuntę gana daug eileraščių, kurių dėl stokos vietos žurnale, negalima visų sutalpinti. Bet būtų nuodėmė, jei mes numestume viską į šalį ir neparodytume pasauliui, tu gražiausiu naujų poetų minčių.

Štai vienas garbingas Toronto lietuvių veikėjas, pasivadinęs - Toronto Lietuvis, kad išreikšti jo didelę meilę savo tėvynei, pina dainelę:

- Tu Lietuva, mano tėvyne brangiausia,
 Myliu Tave, myliu kuo labiausia,
 Ir lietuvių kalbą statau kuo aukščiausiai,
 Ginu ją nuo priešų, kaip tik imanydams.

Toliaus, jis tarytum jaučia tuos vargus ir nelaimes ir rodos savo ausimis girdi paslaptinius vaitojimus Lietuvos girių kartu su savo broliais, kurie skaukiasi pagalbos ir kuriems jis kiekviena minute pasirengęs padėti:

- Mūsų tėvynės giružėse vėjas kaukia,
 Klausyk broli, ten kas mus saukia.
 Ten tėvyne mūsų brangi dejuoja,
 Lyg kad mūsų broliai vaitoja.

Girdžiu, girdžiu mielas broli,
 Bet ką darysi budams toli.
 Štai ant stalo guli kardas,
 Bus išaukštintas jo vardas!...

Kita mūsų bendradarbių, darbščioji Otylija, išsiilgusi tėvynės pasmuoja:

- Vien tik liūdnas skausmas
 Širdy išbujojo,
 Taip norėtus grišti,
 Pas broli, artoją.

Kur laisva jaunystė,
Leidau taip smagiai,
Su lauku gėlėmis,
Su pievų drugiais.

Kur ankstyva ryta,
Giulba vyturiai,
Kur gėlės nusėti,
Visi duburiai.

Jai Lietuva miela ir graži. Gražybės savo tėvynėje ji mato
ir beržynuose ir eglynuose, ir sesucių ir paukstelių dainose:

Beržynai skerėti,
Rytmeti žaranga,
Kai rasomis prausias,
Lyg kad perlai sninga.

Šnarantis pušynas
Kvapumu svaigina,
Pauksciai giesmininkai
Dainų Himnus pina.

J.K. Mikas, teisingai apibūdina lietuvių tautos likimą ir jos kovas:

- Tavo sūnūs ten per amžius su priešais kovoja,
Lietuvos girios užiančios, mums stiprybę teikia,
Nes lietuvis nėra bailus nei prieš jokią priešą,
Vienam zuvus, kitas stoja jo vieton kovoti.
Vargas alkis jiems ne baimė, jie per amžius tai įpratę,
Nors jų priešai, juos išklaide po visą pasaulį,
Bet jie randa bendrą rodą ir svetur budami,
Stoja dirba bebdrai jėgai, prieš savo vergejus,
Kad išgelbėtų sav' tėvynę iš budelių rankų...

Ogi tokius, kurie pasivadina "demokratais" laike New Yorke
konferenciją, gruodžio 18 - 19 dienomis, jis vadina:

- Yra net ir mūsų tarpe velnių apsėstų.
Kurie eina su kraugeriais ir žudo savuosius...

J.....

V A K A R U K A N A D O S L I E T U V I A I

Prieš 15 ar 10 metų, perplaukus Atlanto vandenyną ir atsistojus
ant šios žemės krašto, nejaukiai dairemes aplinkui. Buvo viskas ne-
paprasta, svetima nesuprantama kalba, svetimi papročiai. Eme mus
baimė, nes nežinojom, kur likimas nuves. Beveik visus mus vežė ant
farmų į vakaru Kanadą, kaip jie vadina: - kviečių aruodą.

Taigi pirmuosius metus, beveik visiems atvažiavusiems teko dirbti ant farmų, bet dėja, neperdaugiausiai lietuvių prigijo farmose. Dalis visgi apsistojo ir siandiena verčiasi pušetinai. Norintiems gyventi ant farmų, vargu kur nors rasi geresnias sąlygas, kaip čia.

Daugumas apsigyveno miestuose prie įvairių darbų. Nors pradžia emigranto gyvenimo buvo sunki, bet darbus ir kantrūs lietuviai nugalėjo sunkumus. Šia savaitę man teko būti Winnipego mieste, kur gyvena nemažai lietuvių; bent pas keliolika teko būti svečiuose. Visi turi nuosavus namus, o nekurie net po keliata. Daugelis verčiasi prekyba ir kitokiais užsiėmimais. K. Beniusis jau keli metai kaip pasekmingai prekiauja ir šiomis dienomis persikėlė į naują, gražią ir patogią vietą, ant Notre Dame ave. K. Beniusis anksčiau daug dirbdavo visuomeniniam darbe, bet nekuris laikas jau jo nebematyti dirbujantis.

Teko būti, Winnipego lietuvių klubo, visuotinam susirinkime. Susirinkimas vedamas pušetinai tvarkingai, bet žmonių neperdaugiausiai atsilankė. Klubo metinė apyvarta, likus su gražiu pelnu, dėl ko tenka daugiausiai valdybai atiduoti kreditas.

Tik vienas neįaukus dalykas metasi į akis; prieš 15 - 10 metų Lietuvos juodos duonos išaugintas jaunimas atrodė linksmas, grakštus, pilnas energijos. Dabar jau pušetinai "aprukęs", kiek tingus, būdas gerokai senstėjęs.

Tai laiko darbas, nieko nebepadarysi. Kas gimė, tas turi senti.

Amerikos lietuvių spaudoje pastebėjau lakūno Montvilos laišką, kuriame jis rašo, kad su daugeliu lietuvių "isvažiavo" į didžiąją Rusiją. Is ten per mirties pavojus šlaip taip pabėgo ir siandiena randasi Kanadoje aviacijos mokykloje.

Man gi skaitant jo laišką, stojasi vaizdas akyse, kiek tūkstančių mūsų brolių ir sesučių ejo praeitį ir eina dabar tais saltojo Sibiro takais, kol pagaliau vargo nukankinti suklumpa amžinai. Ir už ką? Ir dėl ko lietuviui tenka kentėti tos kančios? Išplėsia jo turta, atima laisvė už ką suteikia badą ir mirtį saltajam Sibire.

Lakūnas J. Montvilas sako: "tikiuosi nors iš padangių pamatyti Lietuvą". Tai tikro Lietuvo sąnaus troškimas, jam Lietuva - tai viskas. Jo širdis neprigijo didžiuose Rusijos plotuose. Kaip gaila, kad daugelis Kanados "ablavukų" pliauškia, kad Lietuvai išganymą atneš tik Rusija.

P. Liaukevičius.

LIETUVI, ŽENK PIRMYN TEVYNĖS LABUI

Žodis pirmyn yra labai reikšmingas. Pirmyn einant tenka susitikti kliūčių, kurios ardo kelius, per kuriuos mes turim būti-
nai pereiti.

Pirmiausia paminėsiu Pittsburghe įvykusia lietuvių konfe-
renciją rugs. 2 ir 3 dienomis 1943 met. Ten buvo žingsnis pirmyn
islaisvinimui Lietuvos, bet visgi nevisiems lietuviams tas patiko.

Po įvykusios konferencijos, tuoj laikraščiuose pasipylė
kritikų, ar teisingiau sakant rietenų. Vieni žmonijai pranešė,
kas buvo ir už ką buvo dedamos pastangos, o kiti puoleši smeisti.
Pittsburgho konferencijos tarimai buvo rimti, teisingi dėl ko ne-
privaletu nei vienas lietuvis būti priešingas, o vis dėl to atsi-
rado.

Rusams paglemžus Lietuvą, vieni spruko lauk, kur ką ga-
lėjo, kad netapt meskos piliečiais, kiti skubinos kaip greičiau-
siai tapti. Vieni skubino siusti protestus, kiti sveikinimus.
Tevu kancios, kraujas, asaros ir blaskymas jų kunų po visą pasau-
lį, nevienodai sukelia atjautimą.

Mes kenčiame matydami, mūsų Tėvynės vaikų niekšiskumą, ku-
rie grumiasi ten, kur blizga ugnies viliojancios propagandos ki-
birkstys, bet tikrumoje jie žengia į glebi mirties.

Todėl nebėkim nuo tėvynės, matydami jos nelaimingumą, bet
kiekvienas stenkimes surasti būdą, kaip ją išgelbėti.

J. Urbonas. Flin Flon, Man.

Kelias į pergalę yra nutiestas Karo Bonais.

Pirkdamas Karo Bonus turi galimumo naudingiausiai su-
naudoti savo pinigus.

PASTABOS

Amerikos lietuviški bolševikai, kopijuodami didžiąją lietuvių Pittsburgho konferenciją, turėjo savo "demokratinį" žomarkelį, apie kuri vienas Brooklyno savaitraštis štai ką pasako:

"Gruodžio 18 - 19 d. Brooklyne ir Manhattane buvo susirinkę lietuvių tautos atskaliniai - komunistai ir jų suklaidinti tamsunai. Kaip ir tikėtasi, dalyvavo beveik tik dviejų komunistinių draugijų kuopų "delegatai".

Suvažiavime buvo išimtinai keršto ir pagiežos nuotaika. Baigiausiais žodžiais plustasi tų žmonių adresu, kurie nuosirdžiai siekia Amerikos pergales, kurie dirba laisvai nepriklausomai Lietuvai atsteigti.

Neapsieita ir be grąsinimų. Toks vargšas Andriulis šaukė, kad "Grigaiciai, Balkunai, Žadeikiai, Prunskiai, Laučkos ir kiti turės atsakyti už savo darbus prieš teisną arba prieš liaudį". Bimba rėkė, kad netrukus bus atidarytas "ofenzyvas" prieš visus Amerikos lietuvius nekomunistus.

Prieš suvažiavimą rengėjai labai gyrėsi, kad jame dalyvaus kongresmanai, kiti žymūs Amerikos asmens ir t.t. Bet jų "žomarkė" nepasirodė nė vienas Kongreso narys, nė vienas Amerikos pareigūnas. Apie jų suvažiavimą nė žodelio nepasakė didžioji New Yorko spauda.

Amerikos vyriausybė, įvairios viešosios įstaigos, matyti, puikiai žinojo, kokie čia paukščiai suririnko. O susirinko savo tautos, savo motinų išdavikai. Kiekvienam aišku, kad motinos pardavikais niekas negali pasitikėti. Visi šalinasi judošių."

.

"Tavorščius" Antanas Bimba, kuris labai tankiai mėgsta landyti tarpe Kanados lietuvių, tame žomarkelyje sakė: "Po šio suvažiavimo pradėsime ofensyvą ir atidarysime antrą frontą prieš lietuvišką fašizmą ir kad užkūrsime fašizmui tokia pirtį, kad jie niekur nepasidos."

Reiškia Antanas Bimba reikalauja, kad visi komunizmo pakalikai atidarytu "antrą frontą" prieš visus padorius lietuvius, nes fašystas komunysto akimis žiūrint yra tas, kas ne komunystas.

Dabar lieka tik laukti, kokia toji jų ofensyva bus, ar tokia, kokia surengdavo jų garbinami "burliokai" Lietuvoje per "kermosius" t.y. su akmenimis ir peiliais?

O vis dėl to komunistai nėra tokie galingi, kokie jie yra kvailiai!

.

Ir tie Stalino bernai - aršiausi Lietuvos nepriklausomybės priešai pasakoja žmonėms, kad jų kermosiuje dalyvavo 313 atstovų, nuo 186 organizacijų.

Kad ten galėjo būt 313 atstovų, tai galimas daiktas, nes kaip žinoma tenai dalyvavo visi lietuviski komunistai, bet iš kur jie gavo tas 186 organizacijas?

Pasirodo, kaip Bostono savaitraštis kad sako, tie "Maksvos kačergos" yra geresni melagiai už tą pagarsėjusi dzukelį, kuris gir-davosi, kad moka net septynias kalbas. Paklaustas kokias kalbas jis moka, atsakė - kad visas lietuviskas.

Komunistai iš vienos organizacijos, kurios tikslas yra gar-binti kruviną Stalino diktatūrą ir tik kurios atstovai tame jų "seime" dalyvavo - padarė net 186.

Puikus meisteriai, ar ne?

.

Vienas iš juokingiausių tame jų seime buvo, tai kūjo istorija.

Kaž koks Clevelando kalvis ėmė ir nukalė didelį kūjį, kuri ar tai kokiais komunistais matyvais, ar tai ant juoko pasiunte posed-žiaujantiems komunistams. Vienas iš to seimo apaštalu - Rokas Mizara tuojaus apreiškė, kad tas kūjis bus padėtas į "laisvos" Lietuvos mu-ziejų, kaip istorinis lietuvių paminklas.

Pamislkite, kūjis - istorinis lietuvių paminklas!

Dėl šio "paminklinio" kūjo, Pittsburghe einąs savaitraštis ve-ka pasako: "Gal tas kūjis ir tiktu į kriminalinį Lietuvos muziejų, šalia tų kaulų laužymo, padų svilkinimo ir kūno sanarių sukinėjimo įrankių, kuriais Rusijos čekistai 1940-41 metų bėgyje, kankino Lie-tuvos žmones."

.

Vasario mėnesio pradžioje, taigi New Yorke yra šaukiamas tautininkų suvaziavimas, arba kaip vadinamas - visų lietuvių seimas.

Mums visai nėra reikalo sakyti, kad tas būsimas seimas yra daromas dėl blogos valio Lietuvai, bet visgi neprosaliai prisiminti tuos šauksmus ir tas kalbas, kur tilpo tautininkų spaudoje prieš ir po Pittsburgho konferencijos.

Mes ir šiandiena esame persitikrinę, kad Pittsburgho konferencija, į kuria buvo suplaukę trys didžiosios Amerikos lietuvių srovės ir kurios darbai bei tarimai turėtų būt sventi kiekvienam lietuviui nesaukiant nei kitokių seimų ar ko kito.

.

Radio bangos ir visa didžioji Amerikos ir Kanados spauda plačiai mums pranešė, kad buvęs Lietuvos vyriausybės galva - Antanas Smetona pasitraukė iš gyvųjų tarpo. Jis nelaiminga mirti sutiko, šio mėnesio pradžioje, savo sunaus liepsnojanciuose namuose Cleve-lande, Amerikoje.

Antanas Smetona - tai vardas, kuris yra daug sykiu išlinksniuotas kiekvieno lietuviu. Vieni jį aukštino, kiti - pateisino ir dar kiti - smerkė. Mums lai bus leista šiuo kartu pasakyti tik tiek kad jo jau nebėra gyvųjų tarpe.

.

Mus pasiekė maloni žinia, kad mūsų žurnalo skaitytoja - panelė O. Naujalytė tapo paskirta į administratore "Lietuvių Žinių" savaitraščio, kur dirba taipgi visiems Montrealo lietuviams gerai pažįstamas J. Stilsonas.

Iš praktikos žinome, kad panelės tokiems svarbiems ir garbingiems darbams yra pilnai tinkamos ir savo pareigą atlieka. Stai kad ir prie mūsų žurnalo pasekmingo išleidimo dirba net dvi panelės būtent: - administratore M. Arlauskaitė ir mašinistė E. Norusevičiutė. Na ir ka, tik džiaukis ir gana.

Tai maloni žinia, ne vien dėl to, kad naujoji "L.Ž." administratore yra mūsų skaitytojų šeimos nare, bet ir dėl to, kad čia gimęs jaunimas vis labiau ir labiau išitraukia į kilnų lietuvišką darbą.

.

ŽINIOS

KAIP NAIKINAMA VOKIEČIŲ INDUSTRIJA

Aliantų karo aviacija dieną ir naktį bombarduoja nacių industrijos centrus. Washingtonė kalbama, kad nežiurint stiprios apsaugos, naciams pridaryta "didelių ir neatitaisomų nuostolių."

Anglų karo aviacijos vadas, generolas Harris, neseniai skelbia, kad nemažiau 40 nuosimčių nacių industrijos jau sunaikinta. Washingtonė manoma, kad tie skaičiai yra "labai konservatyvus."

Mūsų vyriausybės rateliuose kalbama, jog naciai yra netekę "apie 50-60 nuosimčių" savo industrijos.

MIRĖ SENIAUSIAS AMERIKOS VERGAS

Chattanooga miestelyje, Tennessee valstijoje, šiomis dienomis mirė negras, sulaukęs 123 metų amžiaus. Tai buvo seniausias vergas Amerikoje. Jis gimė dar tuo metu, kada Amerikoje buvo juodveidžių vergija. Tik vėliau, išrinktas šios šalies prezidentu Abrahamas Lincolnas paliausavo vergus.

Miręs negras, kaip sakoma, buvo pergyvenęs "juodo ir balto. Savo jaunesniem kaimynam jis papasakodavo labai įdomių prietikių iš vergijos laikų.

Dėl malonaus ir visuomet gero jo budo, kaimynai jį vadindavo "Dėde Markum" - Uncle Mark. Tas vardas negrams primena "Dėdės Tamo Stubelę", tokią apysaką, kuri vaizduoja vergijos laikus ir negro likimą.

SUIMTA TIK 377 JAPONAI BELAISVIAI

Karo sekretoriaus pavaduotojas Paterson skelbia, kad iki šiol Amerikos kareiviai yra suėmę tik 377 japonus belaisvius.

Japonai yra labai fanatiški, jie geriau žuva, bet nepasiduoda į nelaisvę.

NUPIRKO ATSTOVYBĖ.

Etiopijos vyriausybė Washingtone pirko namą. Tai bus Etiopijos atstovybės namas.

JAPONAI NETEKO 374 LAIVŲ

Ramiajam vandenyne Amerikos submarinai paskandino da 8 japonų laivus, jų tarpe du didelių transporto laivų.

Viso iki šiol Amerikos karo aviacija ir submarinai yra paskandinę 374 japonų laivus.

STALINAS PADĖKOJO ANGLŲ KARALIUI

Londonas. - Anglijos karalius Jurgis VI gruodžio 15 d. priėmė Sovietų ambasadorių Fedorą Gusevą.

Gusevas išreiskė Stalino padėką karaliui už padovanotą auksinį kardą, kurį jam nuvežė ir karaliaus vardu įteikė Churchill.

Kai Churchill įteikė Stalinui kardą Teherane, Stalinas buvęs labai susijaudinęs ir kardą pagarbiai pabučiavęs.

LAUKIA ĮPĖDINIO - GIMSTA DUKTERYS

Kairas. - Jaunas Egipto karalius Farukas dar neturi sosto įpėdinio. Jis augino dvi dukteris ir šį mėnesį tikėjosi berniuko, kuris būtų sosto įpėdiniu.

Bet gruodžio 15 d. karalienė Farida pagimdė trečią dukterį.

ATGAVO "RYŽIŲ BLIUDĄ."

Kinijos karo vadovybė skelbia, kad į šiaurę nuo Lin upės japonai buvo nugalėti ir išvyti iš keturių miestų. Tuo budu, kinai vėl atgavo "ryžių bliudą" - derlingus ryžiams auginti laukus.

KAS 20 MINUČIŲ IŠLEKIA LĖKTUVAS

Jungtinių Valstijų karo lėktuvai šiandien turi griežtai nustatyta laika, kaip civilės tarnybos lėktuvai ar geležinkeliai. Kas 20 minučių skersai Atlanto paleidžiama vienas ar keli lėktuvai.

KANADIEČIAI KARIAI PARSIVĖŠ ANGLES

Londonas. - Čia apskaičiuota, kad po karo į Kanadą atvažiuos 16,000 Anglijos moterų. Toks skaičius anglių ištekojo už kanadiečių karių.

Nemažai Anglijoje apsiveda ir amerikiečių karių.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

LIETUVIŲ BYLA KARALIAUČIUJE

Karaliaučiuje, Rytprusiuose, nesenai užsibaigė vienuolikos lietuvių byla. Lietuviai buvo kaltinami už prekybą juodojoje rinkioje ir siuntimą pinigų į Lietuvą. Du kaltinamieji - K. Pieza ir P. Gudauskas - nubausti mirtimi.

MILIŪNŲ KAIMAS SUNAIKINTAS SPALIŲ 13 d.

Gauta papildomų žinių, kad nacių sunaikintas Miliūnų kaimas buvo tikrai Rokiškio apskrityje. Ta baisioji egzekucija už pasipriešinimą vokiečiams buvo įvykdyta spalio 13 dieną. Kaimas buvo sudegintas ir išgriautas iki pamatų. Daliai gyventojų, kurie nesipriešinę, vokiečiai leidę apsigyventi kitur.

BANDĖ NUŽUDYTI KUBILIUNĄ

Lenkų rateliai Londone gavo žinią iš Stokholmo. Ji sako:

Lietuvos kvistlingui gen. Kubiliunui buvo padėta bomba. Jai sproguos, Kubiliūnas tik per plauką išliko gyvas, bet trys jo sta-
bo nariai buvo užmušti.

Bomba sprogo Kubiliunui darant milicijos inspekciją. Sprogini padėjo "pozeminio judėjimo veikėjai." Jie nepagauti.

Kubiliunas eina "lietuvių administratyvinės komisijos" pirmininko pareigas.

PAVOJUS LIETUVOS PROFESIONALAMS

(LRKFSB) - Lenkų informacijų agentūra PAT per Turkiją paskelbė žinią, jog rugpjūčio 15 d. Himmleris išleides specialų potvarkį, pagal kurį is apleidžiamu kraštu šviesuomenė turi būti išsigabenama arba sunaikinama, nepaliekant pėdsakų. Pirmoje eilėje esąs kreiptinas dėmesys į inžinierius, technikus, meisterius, paskui į gydytojus, vaistininkus, slauges. Reikia manyti, kad iš tų kadro vokiečiai ką galedami stengsis išsigabenti priverstiniais kariniams darbams į Vokietiją.

GRINIUS ISTREMTAS, KUN. KRUPAVIČIUS IŠVEŽTAS Į VOKIETIJĄ

(LKFSB) - Per Londoną mus pasiekė žinia, kad Kr. K. Grinius, buvęs Lietuvos prezidentas, vokiškojo okupanto liko išsiųstas į savo gimtąją ūkį Marijampolės apskrityje, Gudelių valsčiaus, kaimą Salema-Budą, kur jis laikomas stiprioje Gestapo priežiūroje. Kun. M. Krupavičius, buvęs žemės ūkio ministeris, kurs pravedė žemės ūkio reformą Lietuvoje, tuo pačiu metu liko išdeportuotas į Vokietiją. Neturime žinių į kokią vietą. Matomai, kad ta skriauda siems garbingiems lietuviams buvo nacių padaryta vasarą arba rudeni. Taipgi ir prof. Aleksa esąs istremtas į Vokietiją.

BAIMĖ SLĖGIA BALTIJOS RESPUBLIKAS

WASHINGTON. - Prie visokių kitų nelaimių, kurias kentėjo nacių terorizuojami Baltijos žmonės, naciai dabar pradėjo vykdyti isteriskus žygius prieš invaziją.

Švedų laikraštis "Sydsvenska Dagbladet," iš gruodžio 8 d., praneša, kad "Civiliai, išskyrus vokiečius ir pilnai ištikimus Baltijos gyventojus, iskraustyti į vidų už dviejų kilometrų pakrancio zonos, Baltijos valstybese. Nepatikimus asmenis evakuoja iš įvairių salų. Vyrai, kurie yra tinkami militarinei tarnybai, jau pasaukti. Didelei skaitliai sveikų moterų dabar randasi Vokietijoje prie priverstinio darbo."

Informacijų teikėjas buvo Rygoje prieš savaitę laiko ir sako, kad maisto padėtis Baltijos valstybėse yra tikrai katastrofiška. Juodosios rinkos visur veikia. Padėtis tokia kritinga, kad ją sunku aprašyti.

ŠVEDIJOJE GINA BALTIJOS TAUTAS

Kaip raneša PAT, Stockholme sudarytas Baltijos Komitetas. Jo pirmininku yra prof. Nerman.

I Baltijos Komitetą įeina buvęs Estijos prezidentas Rei, buvęs Lietuvos atstovas Ign. Šeinius, latvių prof. Balodis ir visa eilė švedų sviesuomenės, užstojančios Baltijos valstybes.

Komitetas jau suspėjęs atspausdinti knygą, kurioje kalbama apie šio karo įvykius Baltijos valstybėse, ginama Baltijos valstybių teisė būti nepriklausomomis, priešinamasi vokiečių ir bolševikų norams pavergti Baltijos tautas.

BAUDŽIA MIRTIMI

"Kauno vokiškojo teismo prokuratūros pranešimu, mirties bausmė įvykdyta siems Lietuvos žmonėms: žemės ūkio darbininkui Stasiui Viganauskui ir jo žmonai Teresei iš Radviliukų, Kėdainių apskr., už neteisėtą ginklų laikymą; Jonui Lazauskui iš Varviškės, Kapčiamiesčio valsč. Lazdijų apskr. ir Juozui Vitkui iš Kauno už nelegalų ginklų laikymą ir plesimą"; Broniui Guziui ir Viktorui Kulviečiui, abu Kauno gyventojai, už plesikavimą ant kelių.

Žinant nacių klastingumą, negalima būti tikrais, ar pasmerk-tieji nuzudyti už tokius nusikaltimus, kokie skelbiami.

PRIVEŽE SUŽEISTŲ

Generalinis Lietuvos komisaras kreipėsi į Lietuvos gyventojus, prašydamas į savo namus priimti sužeistuosius. Gauta žinių, kad iš rytų fronto į Lietuvą atgabenta labai daug sunkiai sužeistų vyrų. Kai kurie iš jų yra netekę regėjimo, klausos, kalbos. Gelbs-tinti sužeistuosius yra toks didelis pareikalavimas kraujo transfu-zijoms, kad vokiečiai yra pažadėję mokėti po 100 markių kiekvienam, kurs duos kraujo.

PERŠOVĖ DAIL. ADOMĄ VARNA

Gauta žinių, kad žinomas dailininkas, sukaktuvininkas Adomas Varnas percity metų spalio mėn. 16 d. buvo persautas nežinomo kriminalisto. Sužeidimas buvęs sunkus ir dailininko padėtis po persovimo buvusi kritiska.

KAS GERO I BALTIMORE, MD.

Gruodžio 12 d., Lietuvių salėje įvyko Baltimorės lietuvių Tautinio knygyno administracijos surengtas naudingas vakaras, prkalbos ir krutami paveikslai.

Adv. N. Rastenis Merylando seimelio narys, pasakė gerą prkalbą, apie lietuvių literatūrą ir poeziją, pažymėdamas, kad lietuvių būta gerų poetų ir tais laikais, kada lietuviai nepažino jokio rasto.

Tais laikais, sakė kalbėtojas, lietuvių tauta jau turėjo gerų poetų, kurie sugalvodavo tokias daineles, kuriose daugiau atspindėjo tų laikų lietuvių gyvenimas, jų vargai bei nusiskundimai ir jas dainuodavo visa Lietuva. Tos nerasytos dainos ejo per lūpas į genkantes iki pasiekė mūsų laikus. Šiandien tos dainos yra vadinamos liaudies dainomis ir jas lietuviai myli.

Jeigu Lietuva, po šio baisaus karo, pasiliks svetimųjų vergijoje, tai žus ne tik tos gražiausios liaudies dainos, kur bernelis apdainuoja mergelę, ar mergelė bernelį jojanti į karužę, bet gales žuti ir šių dienų kuriniai, ko jau okupantai ir siekia.

Toliau kalbėtojas priejo prie lietuvių tautos pirmųjų rašytojų - poetų kunigų Duonelaicio, Strasdelio, Vienazinskio ir kitų ir kad publika supažindinti su jais ir jų kuriniais, kalbėtojas paskaitė iš Duonelaicio ir Strasdelio kurinių, po keleta eilėraščių. Gaila, kad kalbėtojas, dėl laiko stokos, turėjo nutraukti savo taip zingeidžia kalbą ir užleisti vietą judžiams.

Judžiai buvo rodami iš karo lauko ir tos dalies pramonės, kur risasi su karu.

Dėl padengimo išlaidų, buvo padaryta rinkliava iš ko gauta \$28.10 dol.

NAUJŲ METŲ SUSITIKIMUI VAKARAS

Mus linksmučiai dainiečiai, tai yra Dainos Draugija, kaip kas metai taip ir šimet, rengia draugišką Naujų Metų sutikimą su įžanga \$6.00 porai.

Kadangi dainiečiai visi yra geri lietuviai - Lietuvos Patrijotai, tai aš pilnai tikiu, kad jie linksmi baigdami senus Metus ir laukdami jaunučio Naujo Meto, prisimins savo senąją Tėvynę Lietuvą ir jos kančias ir parinks nuo savo turtingo stalo nors trupinėlį Lietuvos reikalams.

P.P. Jaras.

ŽINIOS IŠ VAKARŲ KANADOS

KVISLINGAI

Šiais laikais ne tik Norvegai gali "didžiutis" savo Kvislingu, turi jų kiekviena tauta, nelaisvi nuo jų ir mes lietuviai. Nors jie vadinasi kitokiais vardais, bet tikrumoje yra broliai anojo norvego.

Pakliūvo į rankas Kanados lietuvių Kvislingų organas "L.B." Žiūriu gražiausi pikčeriai ir musiškių, džiaugiasi jie atstovavę Kanados lietuvių kokioje tai konferencijoje, Suvienitose Valstijose.

Toji konferencija nutarė giedoti himnus didžiajai Rusijai ir darė viską, viską kad mūsų tėvynė Lietuva atidavus jos globai, tuo pačiu durdami peiliu savo tėvynei tiesiai į sirdį. Rodosi negalėtum tam tikėti, bet taip istikrųjų yra.

Teikų Juozas, kuri Krukonių Jonas išmokino gražiai lietuviškai kalbėti ir rasyti, taip pat mylėti savo kraštą, gerbti ir dirbti dėl jo. Ir tais laikais Juozas prisirase į Pavasarininkų organizaciją ir prisieko mylėti Dievą ir Tėvynę, o šiandien vargselis pamaitintas Kvislingų (komunistų) propaganda, spiauna ant savo priesaikos ir saukia kacapus suminti mūsų mylimą Tėvynę.

Aš tikras Juozai, kad jeigu kada teks tau sugrišti į Teikų, tavo gimtąjį kaimą, tai nedrįsi prisipažinti, kuom esi buvęs.

Antrasis Zigmas, paragavęs nepriklausomos Lietuvos gimnazijos ir dar ne taip senai sakęs: melas, tai komunystų amatas, o šiandien paveldejęs jų idėjas neatsilieka nuo jų ypatybės - melo. Aš ant kiek pažystu šiuo du vyrus, tai rodos netikiu, kad jie losia Kvislingų roleje. Argi jau ant tiek nupuolėte dvasioje?

Ar jums neskaudu, kad parduodate savo tėvų kraštą Lietuvą? Juk dėl jos laisvės tukstanciai padėta gyvybių, krauju ir asaromis nu-plauta kalėjimų urvai.

Vyrai supraskite ką darot, supraskite kad rusai ir vo-kiečiai buvo, yra dabar ir bus Lietuvos priešai!

SICILIJOJ SUŽEISTAS LIETUVIS

Švenčių proga, gavau sveikinimą iš Anglijos, nuo kareivio Maikės Balčiūno. Jis raso, kad mūsųose Sicilijoje tapo su-žeistas į koją ir dabar guli ligoninėje.

Keliuose laikraščiuose teko matyti jo paveikslas ir apra-šymus apie jo narsumą ir drąsą kovojant su priešu.

Maikio tėvai gyvena mūsų apylinkėje ir yra labai susirū-pinę savo sunaus nelaimę.

Kaip Maikiui, taip jo tėveliams reiškiamo gilios užuo-jautos ir velijam, kad kaip greičiau pasveiktu.

MIRĖ A.A. J. JANUŠIS.

Gruodžio mėn. 26 d. 1943, mirė J. Janušis. Velionis su šeima tik šį pavasarį atvažiavo iš Montrealo į mūsų farmų apylin-kę. Velionies sveikata jau buvo gerokai pazeista nuo dirbimo mai-nose, kur jis per keliata metų dirbo.

Paliko našlę žmoną ir sūnų Petra ant farmų, dvi dukteris Montreale iš kurių viena jau vedusi ir gyvena Rosemonte, trečia dukterė ir sūnus tarnauja kariuomenėje - oro laivyne. Sūnus yra lei-tenanto laipsnyje, tarnavo Buchmų saloje Atlanto vandenynė. Jis parvyko į sermenis, bet deja - tėvas jau palaidotas.

Į kapus palydėti susirinko gražus būrys lietuvių ir kai-mynų svetimtaucių. Gražius gyvų gėlių vainikus atsiuntė dukterys iš Montrealo, žmona, sūnus ir kai kurie vietiniai lietuviai.

Tai bus pirmas lietuvis miręs mūsų apylinkėje.

Lai buna lengva šio krašto žemelė, kuri priglaude Tave.

Visi vietos lietuviai reiškia gilią užuojautą visai Ja-nušių šeimai.

P. Liaukevičius.

TORONTO ŽINIOS

IŠ K.L. TARYBOS, TORONTO SKYRIAUS VEIKIMO

Gruodžio 19 d. įvyko skyriaus mėnesinis susirinkimas. Buvo skaityti ir svarstyti laiskai iš Centro, kuriuose buvo tariamasi dėl kalbetojo 16 d. Vasario paminejimui.

Šis reikalas, dar vis paliktas atviru ir laukiama galutinio nuosprendžio iš Centro, tuomet bus aiškiau, ar Torontiečiams bus patogu kviesti tas pats, kuri nutars Montrealas.

Montrėaliečiai darbuotojai, taipgi kreipiasi prie Torontiečių, prasydami patarimų ir pagalbos organizavime ir steigime naujų K.L. Tarybos Skyrių. Tas reikalas, buvo placiai apkalbėtas ir nutarta imtis žygių, susizinti su tabako augintojų kolonija, kuri randasi nepertoliause nuo Toronto ir kurios didele ūkininkų dalis yra demokratinio nusistatymo ir stoja už Lietuvos visiską nepriklausomybę. Susirašinėjimas pavestas skyriaus sekretorei, o nariai, kurie turi tų ūkininkų adresus, prašomi juos perduoti sekretorei.

Šiame susirinkime, įvyko 1944 metams Valdybos rinkimas. Tuojaus buvo pasiūlyta palikti senąją. Po platesnio apkalbėjimo ir liko ta pati, su darinkimu vice-pirm. ir vieno valdybos nario, nes anksčiau buvo L. Pocius ir J. Čirūnas, dėl darbo negali į susirinkimus atsilankyti. Jų vieton vice-pirm. išrinktas A. Kuniutis ir vice-sekret. L. Vekteris. Senieji likę yra: Pirm. A. Kairys, Sekret. St. Batkienė ir izdininke Uzemeckienė.

Revizijos Komisijon įeina: A. Batkus, J. Yokubynas ir E. Narusis.

Rengimų Kom. šie nariai: E. Matjošaitienė, S. Pundžienė, A. Augutis, iš praeitų metų ir naujai darinkti: J. Pilkauskienė, A. Vekterienė ir P. Kairys.

Organizatorės: S. Pundžienė ir St. Dervinienė. Korespondenta: M.F. Yokubynienė ir E. Narušis.

S. Pundžienė ir Z. Užemeckienė, pridavė po du naujus narius ir vienas P. Vaitkevičius prisirasė čai pat susirinkime.

Susirinkimas vyko draugiškoje nuotaikoje. Ateinantis susirinkimas įvyks 16 d. Sausio.

Korespondentė.

PASTABA:

Pracitame "N. Lietuvos" Nr., man kaip Toronto Skyriaus Koresp. yra padarytas priekaištas, po kuriuo pasiraso "Ten buvusi". Kadangi Redakcija savo prierase išreiškia pageidavimą kad tos diskucijos skaitytusį baigtos, tai tik gerbdama "N.L." Red. pastangas, sutinku skaityti šį reikalą užbaigtu, nors ir turečiau labai daug ką pasakyti. Viena tik noriu priminti kad einant į tokią polemiką nėra gražu nepaminti nei oponento pavardės nei savą nepasirasyti. Taip elgiantis slepintis, priverčiama žmonėms spelioti kas galėjo parasyti ir dažnai prisieina nukentėti visai nekaltam žmogui.

M. F. Yokubynienė.

SUSILAUKĖ SŪNAUS

Torontiečiai ir S.L.A. 236 Kuopos nariai, J. ir O. Juska, gruodžio 11 dieną, susilaukė sunaus, kuriam suteikė vardą - Viktoras. P-p. Juska, jau turėjo vieną dukrelę Elenutę, kuri be-
rods penktuosius metus eina, todėl, sulaukus sunaus, jų seimyninė laime daug pilnesnė. Linkiu jiems visiems geros sveikatos ir kad užaugę jų vaikučiai, atneštų jiems dar didesnio džiaugsmo.

SUSITIKIMAS NAUJŲ METŲ.

Gruodžio 31 dieną, Šv. Jono pašalpinė dr-ja, suruošė N. Metų sutikimą, parapijos saleje. Draugijos narės moterys paruošė skanią salią ir karštą vakarienę. Svečiai užkandę, valandėlę prie stalų šnekučiavosi o mylintieji dainą, linksmai dainavo. Veliau stalai buvo patraukti į salį ir pradėta sokti. N. Metus sutikus, dar apie 1-ma val. ir pusę, soktą ir pavargus, skirstytasi namo.

Publikos buvo nemažai, o pabaigoj tai ir visai gerokai prisirinko.

LANKĖSI TORONTE

Ponios Marijos Pocienės sūnaus Walter Pocius kuris tarnauja J. A. Vlastijų karo jėgose, lankesi pas savo Mamytę, Sesutes ir Brolelius.

Savo sūnaus pagerbimui, ponia Pocienė buvo sukvietusi keletą draugų ir pažystamų savo namuose 120 Carlton, 8 d. Sausio. Buvo malonu ir vėl pamatyti tą amerikoną Walter Pocių, kuris jau trečius metus pasekmingai Dėdės Samo Kariuomenėje darbuojasi ir jaučiasi labai gerai.

Bet kodėl sakysit, W. Pocius gyvena, Kanadoje, o dabar tarnauja Dėdei Samui?

Istorija štai kokia: Ponios Pocienės šeima, priklauso kelioms valstybėms. Du vyriausieji sūnūs gimę Jungtinėse Valstijose, pirmas Kazimieras, kuris dabar ukininkauja Kanadoje ir antras Walter, kuris palaikydamas Amerikos pilietybę ir stojo savanoriu jos kariuomenėn. Trečias sūnus Liudas gimęs Rusijoje, laike praeito karo ir gyvena su savo žmona ir trimi vaikučiais Toronte, ketvirtas Bronius (miręs) gimęs Lietuvoje ir taip-gi dvynutės Marytė ir Onytė, gimusios Lietuvoje ir gyvena su Motina. Liudas ir Marytė su Onyte yra pasizymeję ir mylimi Torontiečių, kaip muzikos mėgėjai. Ju dalyvavimas lietuvių programose, yra aukštai įvertinamas ir maloniai visu priimamas.

Bet norėdama papasakoti šeimynos istoriją nutolau nuo paties svečio. Taigi, mums buvo labai malonu praleisti kelias valandas p. Walterio kompanijoje ir lauksime, kad sekantis jo vizitas būtų ilgesnis, nes šiuo kartu jam teko tik penkios dienos. Tuo tarpu, linkime jam laimės ir geriausio pasisekimo jo pareigose pas Dėdę Samą.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PAMINĖJIMAS

Šiais metais, Toronto žada būti du paminėjimai vieną ruošia S.L.A. 236 Kuopa, o antra K.L. Tarybos Skyrius, kuris dar nenus-tatė datos. S.L.A. Kuopos paminėjimas įvyks 13 dieną Vasario, Ukrainu didžiuleje saleje, 404 Bathurst St. Minejimas įvyks 3 val. po pietų punktualiai, nes sale galime tureti tik iki 6 valandos. Programa ruošiamą įvairi ir tinkanti tai dienai, Rengejai, kviečia visus lietuvius į paminėjimą atsilankyti.

M. F. Y-nė.

MONTREALO ŽINIOS

ŽUVO KARYS JUOZAS ČEPAITIS

A.A. Juozas Čepaitis 24 metų amžiaus, pirmų savanarių eilėse išėjęs į Kanados kariuomenę, žuvo 17 d. Gruodžio mėn. 1943 metais. Anglijoje išbuvo keturius metus, kur paliko jauną žmoną ir sūnelį Juozuką 10 mėnesių.

Velionis sužeistas buvo Italijoje 14 d. gruodžio ir nepernęs skausmų, po trijų dienų mirė.

Juozas kartu su ankščiau žuvusiu Kazimieru Stankum kartu užaugo Montreale, kartu abu prisirase į kariuomenę, kartu vaziavo į Siciliją ir de ja - trumpas buvo tarpas tarpe jų mirties.

A.A. Juozas paliko didžiausiame nuliūdime tėvelius Joną ir Magdaloną (Valanciuniutę), tris brolius: Bronių, Petrą ir Antaną, ir tris sesutes: Antosę, Eleną ir Magdaloną. Anglijoje-gi savo mylimą žmoną ir sūnelį.

Kanados Lietuvių Taryba ir visi mylinti laisvą lietuviai reiškia giliausia užuojautą Čepaičių šeimai šioje taip skaudžioje liudėsio valandoje.

M. Arlauskaitė.

MIRĖ JUOZAS STRATKAUSKAS

A.A. Juozas Stratkauskas, pasirges keliata dienų plaučiu uždegimu, mirė šių metų Sausio mėn. 2 diena sulaukęs tik 40 metų amžiaus.

Juozas, arba geriau Montrealiečiams žinomas kaip "Jack", buvo nelaimėmis ir vargais apdavanotas žmogus, kuriam dar pačioje jaunystėje buvo nupiauta viena koja. Jis būdamas gyvas visuomet ir visur skusdavosi savo nelemtu likimu ir tankiai primindavo,

kad būtų buvę geriau jei jis būtų miręs, negu visą laiką vaikščioti be kojos.

Nors Juozas turėjo gerą darbą, turėjo abu senus tėvelius ir tris brolius, bet matomai mirtis, sakytumėi lyg ispildydama jo taip tankiai pageidautą norą, nuskyne jį dar Paciame tvirtume.

Lai būna Tau Juozai lengvą šios šalies žemelė!

M Y L I M A V I E Š N I A

18 d. Sausio, ponai K.A. Stankai sulaukė senai laukiamos martelės Zofijos su anukeliu Kazimieru. Koks džiaugsmas Tėveliams!... nors širdį spaudė, kad sunaus Kazimiero kartų nesulaukė. Tėveliai mazyti vienas iš antro imdami ir karštai bučiuodami verkė, sakydami: "Dideli Kaziuką išleidome, sugryžo mažiukas." Žiūrint graudus vaizdas. Kazimieras išsirinko puikiai gyvenimo draugę, lietuvaitę, pamokyta, (ligoninėj ejo gailestingos sesutės pereigas) nuolanki tėveliams, maloni žmonoms.

Iš širdies linkime brangiai Zofijai, laimingai gyventi šioj naujoj šalelej, prie savo gerųjų Tėvelių, o mažyčiui Kaziukiui augti, bujoti ir tapti Lietuvos Didvyriu.

P. Stankų antrasis ir jau vienintelis sūnus Alfonsas yra pašauktas į karuomenę ir jau 3 d. sausio išėjo į tarnybą.

Geriausio pasisekimo Alfonsai! Tikimes, kad laimėjimo saulutė neužilgo užtekės ir sveikas ir laimingas sugrįši.

M. Arlauskaite.

K A L Ė D U Š V E N T Ė S .

Kiek pastebėta, tai šiais metais, kaip ir visuomet, Kaledų šventės praėjo gražioje ir iskilmingoje nuotaikoje.

Nors karas jau tęsiasi penktus metus, nors karo našta civilinius gyventojus kamuoja, bet pasiūrėjus kiek bonkų buvo išgerta ir kiek vistų buvo suvalgyta, tik per Kaledas, tai matytumėi, kad Kanadoje dar rojus gyventi.

Skirtumas gal tik buvo toks, kad kiekvienas padorus lietuvis nepamiršo savo prabangiai ir turtingai parengtą stalą, aplaistyti asarele, prisimindamas - kazin ką ten jie turi per šias sventes?

NAUJI METAI

Šiais metais Montreale įvyko net trys lietuvių, Naujų Metų sutikimo baliai, kurie buvo labai pasekmingi ir perpildyti publika. Sutiktuves rengė K.L. Taryba, Vytauto Didžiojo Kunigaikščio Kliubas ir sv. Kazimiero parapija.

K.L. TARYBOS RUOŠTAS NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUS.

Šiais laikais suruošti balių, tai yra nejuokai; trūksta gėrimų, be kurių baliai negali būti pasekmingi, trūksta muzikantų, reikia specialaus leidimo iš valdžios ir kitų dalykų.

Energingi Tarybiečiai matydami dideli Montrealo lietuvių priėjimą ir simpatiją jų darbuotoje pasiryžo žut būti surengti Naujų Metų sutikimui balių, nežiūrint nors išlaidos svietai, muzikantams ir kitoms išlaidoms susidare pasakiskai didelės.

Smagu pabrėžti, kad Tarybiečių trūsas nenuėjo niekais, svečių prisirinko pilnutėle svietai. gerimo buvo iki valios, Jono Adamonio orkestras vigiems patiko, publika simta procentų užganedinta, o pagaliaus paciai Tarybai dar ir pelno liko.

Kitais atvejais, Taryba ruošdama balius, turi pasijieškoti didesnią svietai - tai tik tiek galima pastebėti.

EGLUTĖS BALIAI

Jau per daugeli metų, D.L.K. Vytauto Kliubas, neapleisdamas nei vieno Kalėdų, suruosia Montrealo ir apylinkės lietuvių vaikų Eglutės balių, kuris ir per praeitas Kalėdas buvo labai gražus ir pasekmingas.

Nors šiais metais, kaip karo metais, yra labai sunku ka nors gero dėl vaikų gauti dovanėlems, bet klubiečiai vis vien surado būdą, kaip patenkinti ir užganedinti jaunuosius mūsų tautiečius. Už tai tenka didelė garbė Vytauto klubui, kuris nesigaili kaš metai išleisti stambios sumos iš savo izdo tam, kad visų vaikų taip megiamas Kalėdų Diedukas, pasirodytu ir klubo svietai.

Pirkdamas Karo Bonus turi galimumo naudingiausiai sunaudoti savo pinigų.

KITAS EGLUTĖS BALIUS

9 diena Sausio mėnesio, liet. šv. Kazimiero bažnyčios švietainėje, Lietuvių Sąjunga jau kelinti metai iš eilės suruošia taip pat gražų balių dėl vaikučių.

Šiais metais vaikučių balius buvo ypatingai didelis ir labai rūpestingai ir gražiai priūštas. Reikia stebėtis Sąjungiečių gabumais, mokėjimu taip vaikučius sužavėti, kad mažesnieji jau klausinėja didesnių: - kuomet bus kitos Kalėdos?

Beto šiame baliuje, visi vaikučiai, buvo apdovanoti brangiomis dovanomis.

K.L. TARYBOS METINIO SUSIRINKIMO

Sausio 16 d. bažnytinėje švietainėje įvyko Kanados Lietuvių Tarybos metinis susirinkimas. Šis susirinkimas buvo gyvas, energingas, idomus ir visais atžvilgiais pasekmingas.

Iš visų apyskaičių ir reportų pasirodė, kad Tarybos veikla yra labai plati, kad jos darbuote per praeitus metus buvo labai pasekminga, kad izdas paaugėjęs ir kad "Nepriklausomos Lietuvos" žurnalo leidimas labai stipriame stovije.

Tarybiečiai matydami savo darbo gražų vaisių iš praėtų metų, labai rintai ir šaltai apdiskusavo planus ateiciai, tarpe kurių randasi labai gražių tarimų:

VALDYBOS RINKIMAI

Kadangi senąja valdyba visi buvo užganėdinti, todėl nieko nelaukiant buvo pasiulyta palikti tą pacią, su mazais pakeitimais. Kilimoniui dėl stokos laiko nebegalint eiti izdininko pareigų, jo vieton buvo išrinktas, nuoširdus lietuvis J. Duncikas, sekretoriaus padejėju - panelė Baltakytė. Revizijos komisijon iėjo Sakalas ir K. Žiziūnas ir papildymui parengimo komisijos, darinkta dvi naujos poniutės t.y. Sakalienė ir A. Nomeikienė.

DĖL A. SMETONOS MIRTIES

Nors K.L. Taryba ir neturėjo ryšio su A.A. buvusio Lietuvos prezidento Ant. Smetonos politines nuomones santvarka, bet gerai zinodama jo visa gyvenimą, kuris buvo pasvestas tik lietuvių tautai ir kuris savo vardą stambiomis raidėmis įrase į lietuvių tautos istoriją, nutarė pagerbti atsistojimu ir pasiusti Smetonų šeimai užuojautos telegramą.

16 VASARIO MINĖJIMAS.

Dėl šios lietuvių tautos šventės diskusijų visai nebuvo - visi vieningai pareiškė, kad minėsime!

Data nustatyta 20 diena Vasario mėnesį, greičiausiai bažnytinėje sietainėje. Kalbetojumi numatytas pakviesti SLA prezidentas adv. Bagočius. Dėl programos išpildymo numatyta pakviesti Vyt. Kliubo choras ir bažnytinis choras.

Galutinas pranešimas, bus apskelbtas vėliau.

DĖL "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"

Buvo išreikštas pasitenkinimas žurnalo stoviu ir vis augančia skaitytojų šeima. Todėl liko apdiskusuotas klausimas, kaip išigyti nuosavą spaustuvę. Nutarta ateinančiais metais šis klausimas rimčiau diskusuoti ir pagaliau kaip nors, kad būtų įgyvendintas.

LANKĖSI KARIAI

Ville Emard apylinkėje, švenčių proga lankėsi pas savo tėvilius šie kariai: jureivis Gyvis, lakūnas B. Buzas, karys V. Mile-
ris, ir karys B. Rugienius.

GRAŽUS PAŽMONYS

Sausio 22 d. Vyt. Kliubo Choras suruošė labai linksmą ir gražų seiminiską pažmonį, kliubo sietainėje.

Tarpe linksmų choristų, buvo gana daug choro senų draugų ir prietelių. Taipgi su visais linksminosi vienintėlis Kanadoje gydytojas lietuvis E. Andriukaitis, karys K. Jasiūnas, panele Las-
kauskaitė ir d.

KAZ. VERBYLA

Buvo labai smarkiai ir sunkiai susirges. Sunki operacija ant vidurių jo gyvybę išgelbėjo ir jau jaučiasi kiek geriau.

Velijam geriausios sveikatos - geras žmogus!

STAIGULIENĖ

Ties savo namais puole ir labai sunkiai susižeidė. Šiuo laiku randasi į St. Luke ligoninę.

Velijam, kad sveikata kaip greičiau sugrįžtu.

BULVIČIENĖ

Randasi Moterų ligoninėje (General Women), kur labai sunkiai serga plaučių uždegimu.

Velijam, kaip greičiau pasveikti.

G A R N I O D O V A N O S

- Povilas ir Mikalina Gudai susilaukė labai gražią dukrelę, kuria pakrikštijo - Joyce-Alvira vardais.
- Alfonsas ir Janina Greibai susilaukė dar viena ipėdinio, būtent dailu ir stipru sūnų, kuri pakrikštijo - John - Kenny vardais.
- Charles ir Mary (Bagdoniutė) Roselle susilaukė pirmagimio sūnelio, kuri pakrikštijo - James - Alexander vardais.
- Petras ir Elizbieta Jonuškaitė susilaukė gražią dukrelę, kuria pakrikštijo - Diana - Elizbieta vardais.

Velijame, kad visi naujieji lietuviško kraujo Kanados piliečiai, linksmi ir sveiki augtų ir bujotų dėl žmonijos, dėl savo tautos ir dėl tėvelių gerovės.

"BALTAKALNIERIŲ" STREIKAS

Praeitais metais Montreale buvo visokiųjų streikų. Buvo sustreikavę visi gatvėkarių konduktoriai, vėliau policija ir ugnesiai ir pagaliau prieš pat Kalėdas visi miesto klarkos arba raštininkai. Visų streikuojančių reikalavimas buvo peržemos algos.

Šie raštininkai, arba kaip jie patys save vadina "baltakalnieriais" reikalauja, kai kurie net po 500 dol. daugiau algos į metus.

Pagaulyaus po 20 dienų streiko, unijos vadai streiką atšaukė. Jų reikalavimą dabar spres specialią arbitracijos komisiją.

NAUJI GATVĖKARIAI

Gatvėkarių kompanija, paleido į darbą 18 naujausios mados gatvėkarių. Sakoma, kad su laiku visi gatvėkariai bus pakeisti į moderniskus ir daug patogesnius, kaip šie senieji.

ŠV. ELENOS SALA

Visų lietuvių mėgiama šv. Elenos sala, kuri randasi šv. Laurino upėje netoli Longueil miestuko, spėjama, kad šią vasarą bus atvira ir bus įrengtos didelės maudynės.

VERTA PAMINĖTI

Mūsų redakcija yra gavusi labai didelį pluoštą laiškų ir linkėjimų svencijų proga, bet dėl vietos stokos negalime visų sutalpinti, todėl pasitenkinsime tik su keliais:

- Ponai Pundžiai, kurie iš Montrealo nusikėlė į Torontą nuo latiniam apsigyvenimui rašo:

- "Sužinoję, kad rengiames Naujų Metų sutikimo baliui, mes linkime Jums dvigubai kuo geriausio pasisekimo, kad būtų atpildos už praeitų metų nepasisekimą su tokiu baliu.

Jūsų baliuje būsim ir mes. Tikiėtus užsisakome iš anksto (tam tikslui idedame 2 dol.). Tik, gink Dieve, kas nors iš Jūsų nevažiuokite į stoti mus sutikti, nes ten mūsų nerasite Mes atskrisime nematomu lektuvu ir kartu su Jumis darbuosimes ir vaišinsimes. Ypač 12 val. nakties mikliai tarp Jūsų sukinėsime ir...

Tad ligi malonaus susitikimo!

Jūsų A.S. Pundžiai.

Nenuilstanti lietuviškame darbe Žemaičių šeima, štai ką rašo:

- "Siunčiame linkėjimus ir didžiausią pagarbą žodį gerbiamesiems
- redaktoriui J. Ylai, pirm. A. Navickui, sekr. L. Gudui, panelei E. Norusevičiutei, p-lei M. Arlauskaitei ir visai Tarybos valdybai. Mes Jums visiems išreiskiamė didelį pagarbą žodį.

Taipgi reiškiamė pagarbą ponui Sakalui, už jo gabų ir pilną gerų sumanymų vadovaujant metiniame susirinkime ir visoms komisioms ir visiems bendradarbiams, kurie kaip biteles krauna korį - neša medų dėl tėvynės Lietuvos labo, nebijodami nei šalčių nei lietu

Jūs dirbate įtempę savo mintis ir jėgas atliekamomis nuo sunkaus darbo valandomis.

Teikiame didžiausią pagarbą ponams V. Kajackui ir A. Norkeliūnui, kurie nori pasekti savo tėvėlių pėdomis.

Taigi garbė Jums visiems ištikimi sūnūs Tėvynės Lietuvos, Dieve Jums padėk!

Mes linkime darbuotis ir šiais metais ir tikimes, kad ta pati valdyba atlikus ant trečios šlušbos, dar daugiau ką pasistengs geru nuveikti.

Su pagarba:

Žemaičių šeima. Montreal.

Gerb. Kun. Prunskis yra prisiuntęs savo veliausiai išleista brasiura - "SIBIRO IŠTREMIME ir BOLŠEVIKU KALĖJIME".

Tai labai žingeidi knygutė, kuria privalētu kiekvienas lietuvis perskaityti.

Ja galima isigyti tiesiog iš autoriaus ar "N.L." redakcijoje prisiunčiant už 15¢ pasto ženklais.

Gerb. Prunskio adresas:
St. George R.C. Church,
3230 Lituanica Ave. Chicago, Ill.

Gerb. Kun. Juras yra išleides labai gražia maldaknyge, kuri turi 787 puslapius ir 106 paveikslėlius.

Maldaknyge pavadinta "DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS" ir gal būt viena iš gražiausių maldaknygių, kokių yra lietuvių kalboje.

Kaina labai žema, tik \$3.50. Ja galima gauti pasiunčiant užsakymą šiuo adresu:

DARBININKAS,
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Karo fronte mūsų vyrams daug padeda Raudonasis Kryžius. Padėkime jiems aukomis Raudonajam Kryžiui.

DIDELIS KONCERTAS

Š V. K A Z I E M I E R O
P A R A P I J O S C H O R A S

RUKŠIA

Labai dideli ir gražu koncerta, kuris įvyks vasario
6 diena, bažnytinėje svietainėje.

Kadangi minėtas choras visuomet surengia gerus koncertus, tai ir šis bus labai įdomus ir gražus, todėl kviečiama visus Montrealo lietuvius, kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Rengėjai.
